

РЕШЕНИЕ

№ 51

гр. Монтана, 16.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – МОНТАНА в публично заседание на тридесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Аделина Троева

Членове: Аделина Тушева
Елизабета Кралева

при участието на секретаря СИЛВИЯ Л. ГЕОРГИЕВА
като разглежда докладваното от Аделина Тушева Въззивно гражданско дело № 20231600500001 по описа за 2023 година

Производството е образувано по реда на чл. 258 и сл. от ГПК по жалба на Община *, подадена чрез пълномощник адв. Л. А. и по жалба на ЗК Л.И. АД гр. *, подадена чрез пълномощник юрисконсулт К.М. срещу постановено от РС Лом решение № 278 от 26.09.2022г. по гр.дело № 1306/2020г. , с което в производство по реда на чл. 422 ГПК е признато за установено между страните съществуване на вземания на ЗК Л.И. АД в размер на 4 558.35 лв., представляваща застрахователно обезщетение по регресна претенция, произхождаща от платено застрахователно обезщетение по ликвидационна преписка №* по застраховка на л.а. „*, с рег.№ *, 20 лева ликвидационни разходи, както и мораторна лихва в размер на 1389.02 лв. за времето от 25.09.2017г. до 25.09.2020г., ведно със законната лихва, считано от 01.06.2020г. до изплащане на вземането, за което вземане е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 686/2020г. по описа на ЛРС, като е отхвърлен иска на ЗК Л.и.АД над този размер до предявения такъв от 8 747.24 лв. главница и иска за мораторна лихва от 2366,61лв. като неоснователни и е разпределена между страните отговорността за разноси.

Жалбата на Община *е насочена срещу решението в частите, с които установителните иски са уважени с твърдения за неправилност, постановяването му в нарушение на материалния закон и съществени нарушения на съдопроизводствените правила. Твърди се, че от събраните по делото доказателства не е установено по несъмнен начин наличие на застрахователна щета, която да подлежи на обезвреда, както и размера на исковата претенция . Изложени са доводи за липса на валидно застрахователно

правоотношение , липса на доказателства за покритите рискове , липса на доказателства, установяващи по несъмнен начин мястото на ПТП, щетите по същото , вида на МПС-то, като и размера на дължимото обезщетение. Твърди се, че вина на настъпване на вредите има единствено управляващият автомобила поради несъобразяване скоростта му с пътните условия. Изложени са и доводи за неправилно разпределяне отговорността на страните за разноски с оглед изхода на спора, като и за неяснота относно размера и началния момент относно претенцията за мораторна лихва. Искане се отменя на решението в обжалваните части и отхвърляне като неоснователни исковите претенции , ведно с присъждане на разноски за двете съдебни инстанции.

Жалбата на Л. И. АД е насочена срещу решението в частите, с които исковите му претенции са отхвърлени като неоснователни с твърдения неправилност. Поддържа се, че от приетото по делото повторно заключение на вещо лице е установена стойността, необходима за възстановяване на автомобила на база средни пазарни цени към датата на ПТП, която не е съобразена от съда и неоснователно е приета стойност с овехтяване на заменените части на МПС-то. Позицията се на съдебна практика по приложението на чл. 400, ал. 1 и ал. 2 КЗ, според която обезщетението обхваща действително претърпените вреди . Изложени са доводи относно неправилност извод на съда, че следва да се отчита съпричиняване по смисъла на чл. 51, ал. 2 ЗЗД с оглед поведението на водача. Искане се отменя на решението в обжалваните части и постановяване на ново, с което исковете се уважат в пълния предявен размер , ведно със законните последици.

По жалбата на Л. И. АД е подаден отговор от насрещната страна, с който жалбата се оспорва като неоснователна.

Във въззивното производство не са събрани доказателства.

Окръжният съд, като провери атакуваният по реда на въззивното обжалване съдебен акт във връзка с оплакванията в жалбите и становищата на страните, предвид събраните по делото доказателства и въз основа на закона , приема следното:

Въззивните жалби против първоинстанционното решение са подадени в срок от надлежни страни в процеса при наличен правен интерес и са допустими за разглеждане.

Предмет на обжалване е изцяло постановеното от ЛРС решение, с което в производство по реда на чл. 422 ГПК е признато за установено между страните съществуване на вземания на ЗК Л. И. АД в размер на 4 558.35 лв., представляваща застрахователно обезщетение по регресна претенция, произхождаща от платено застрахователно обезщетение по ликвидационна преписка № * по застраховка на л.а. „*“, с рег. № *, 20 лева ликвидационни разходи, както и мораторна лихва в размер на 1389.02 лв. за времето от 25.09.2017г. до 25.09.2020г., ведно със законната лихва, считано от 01.06.2020г. до изплащане на вземането, за което вземане е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 686/2020г. по описа на ЛРС, като е отхвърлен искане на ЗК Л. и.АД над този размер до предявения такъв от 8 747.24 лв. главница и иска за мораторна лихва от 2366,61 лв. като неоснователни и е разпределена между страните отговорността за разноски.

Така постановеното решение е валидно и допустимо, като съдът се е произнесъл по реда на чл. 422 ГПК по установителни иски с правно основание чл. 213, ал. 1 КЗ /отм./ във връзка с § 22 ПЗР на действащия, считано от 01.01.2016г. КЗ във връзка с чл. 49 и чл. 86 ЗЗД. Първостепенният съд е квалифицирал главния иск по чл. 410, ал. 1 от действащия КЗ, без да отчете, че застрахователния договор, на който се позовава ищеца е с дата 09.11.2015г., съответно сключен е при действието на отменения КЗ, поради което и съгласно § 22 от ПЗР на действащия сега КЗ по отношение на този договор е приложима част IV на отменения КЗ, уреждаща застрахователните договори, включително и регресните иски. Доколкото обаче нормите, уреждащи сключването и действието на застрахователните договори по предходния и действащия КЗ са аналогични и съдът се е произнесъл по фактите, така както са наведени от страните, то решението е допустимо. Допустимостта на установителните иски е установено от приложеното ч.гр.дело № 686/2020г. по описа на ЛРС, образувано по заявление на Л. и. АД срещу Община *, издаване на заповед по чл. 410 от ГПК на 03.06.2020г. и подадено в срок възражение срещу нея, като исквата молба на заявителя е подадена в указания от съда едномесечен срок.

От фактическа страна е установено от приложения констативен протокол за ПТП, съставен от служител на РУ Полиция *след посещение на мястото, че на 21.07.2016г., около 18,35ч. на път 3137 км 8+1, А. Д., управлявайки лек автомобил марка „*“, модел “*“ с рег. № * при разминаване с трактор попада в необезопасена и необозначена дупка с размери 1.80 на 1.40 м, от което последвали повреди по автомобила-предна дясна гума, пиропатрон на капак отворен. По отношение на лекия автомобил е налице застрахователна полица № *от 09.11.2015г., установяващ сключен между Л. И. АД и А. Д. застрахователен договор с предмет застраховка Каско на МПС с покрит риск последици от злополука при ПТП със срок на валидност от 10.11.2015г. до 09.11.2016г., съответно валиден към датата на ПТП. В полицата автомобила е описан с идентификационни данни – вид, марка, модел, година на производство, рама №, цвят, обем и брой врати, съвпадащи с данните на лекия автомобил по горепосочения протокол с изключения на регистрационни номер, като по делото няма съмнение, че се касае за едно и също МПС като обект на имущественото застраховане.

С уведомление от 22.07.2016г. за настъпило застрахователно събитие А. Д. е уведомил застрахователя за настъпилото застрахователно събитие, образувана е щета, като при огледа на автомобила са установени следните повреди- предна броня за ремонт и за смяна предна дясна джанта, гума Пирели, пиропатрони ляв и десен преден капак, , подкалник преден десен, кори под мотор, под скоростна кутия и десен праг, централа аербег, датчици предни ляв и десен, пиропатрон акумулатор, шенкел преден десен, заключалки – лява и дясна с пиропатрони на преден капак. С доклада по щетата, съставен от застрахователя е определено застрахователно обезщетение в размер на 8 727.24 лева, изплатено на А.Д. на 31.03.2017г. по банков път, видно от приложено по делото платежно нареждане.

След изплащане на обезщетението застрахователят е отправил до Община *като собственик на пътя регресна покана за заплащане на сумата 8727.24 лева, получена от

Община *на 25.09.2018г., видно от приложените по делото писмо и известие за доставяне/л.23 и 24/ .

По делото са приети две заключения по назначено съдебни-автотехнически експертизи –първоначална, изготвена от вещо лице инж. Е. К., оспорена от ищеца, и повторна, изготвена от вещо лице професор, д.т.н инж.С.К.. Експертизата на инж.К. е основана на предположения относно механизма на ПТП и причинно-следствената връзка между ПТП и щетите, а не на обективно установени по делото обстоятелства, поради което и в заключенията ѝ по тези въпроси не следва да бъдат кредитирани. Като действителна стойност на щетите към датата на произшествието, така както са описани от застрахователя е посочена сумата 6205.14 лева , определена на база методика по Наредба № 24/08.03.2006г., приложима с оглед препращането в Наредба № 49 от 2014г. с коригиране цените на новите части съгласно възрастта на автомобила. Използвайки същата методика с отчитане амортизацията на заменените части според възрастта на автомобила повторната експертиза е определила сумата 6511.93 лева за средна пазарна стойност на вредите към датата на произшествието , а без отчитане амортизацията е посочена сумата 8972.51 лева като стойност, необходима за възстановяване щетите по лекия автомобил на база средни пазарни цени към датата на ПТП. Установено е от заключението на повторната експертиза, което съдът възприема като обективно и професионално дадено, основано на събраните по делото доказателства, че описаните от застрахователя щети е възможно да се получат при преминаване на автомобила през дупка с посочените в протокола за ПТП размери и дълбочина не по-малка от 10-12 см, като се отчита като пропуск в протокола непосочване дълбочината на дупката, съответно установява се от експерта и наличие на причинно следствена връзка между ПТП-то и вредите по автомобила. Установено е също така от това заключение, че при движение на автомобила със скорост до 90 км/ч щетите по автомобила от преминаване през дупката биха се ограничили до необходимост от подмяна гума, джантата и корите под двигателя и скоростната кутия, като описаните от застрахователя повреди с необходимост от смяна на пиропатрони и сензори, задействане на еърбега сочат на скорост на движение в границите от 90-110 км/ч..

Като свидетел по делото е разпитан и А.Д., който установява случилото се ПТП през меец юли 2016г. , при което управлявайки процесния автомобил между селата *и * при разминаване с трактор попаднал в дупка на пътя, която не била обозначена и обезопасена, не е могъл да я забележи, поради наклон на пътя и не е успял да я избегне, поради насрещно движещия се трактор. След ПТП се обадил на тел.112 , на място пристигнали полицейски служители , които съставили протокола за ПТП, за което уведомил застрахователя, който му изплатил обезщетение.

Безспорно е по делото, че пътят между селата *и * е част от третокласната пътна мрежа и отговорност за поддържането му се носи от Община *.

При така установената по делото фактическа обстановка, от правна страна съдът приема следното:

Регресната претенция на ищеца Л.И. АД е с правно основание чл. 213,ал.1 КЗ /отм./

във връзка с § 22 ПЗР КЗ и във връзка с чл. 49 и чл. 45 ЗЗД , като предполага установяване наличие на валидно застрахователно правоотношение, настъпило застрахователно събитие - ПТП, довело до увреждане на автомобила, изразяващо се в повреждане на посочените в исковата молба по вид и предназначение части, изплащане на обезщетение за вреди по договора за застраховка, при които предпоставки ищецът се е суброгирал в правата на застрахования срещу прекия причинител на вредата. При наличие на установена суброгация , то следва да се установи от ищеца, че настъпилото застрахователно събитие е следствие от противоправно бездействие на ответника, това бездействие да е довело до вреди по застрахованата вещ, които са в пряка причинна връзка с бездействието. Когато ответникът е юридическо лице – същият да има задължение чрез служителите си да не допуска настъпване на вреди, като ответникът може да се освободи от отговорност, ако докаже, че натоварено от него лице е положило дължимата грижа, за да избегне вредите.

От приложената полица се установява наличието на сключен на 09.11.2015г. договор за имуществена застраховка „Каско на МПС“ относно процесния автомобил в предвидената в чл. 184,ал.1 КЗ/отм./ писмена форма за действителност , действащ към датата на ПТП. Наличието на промяна в рег.№ на автомобила при пълно съвпадение на останалите идентификационни данни, вписани в полицата не води до извод за липса на застрахователен договор с предмет право, което за застрахования е оценимо в пари съгласно чл. 200 КЗ /отм./. В приложената по делото полица обаче е посочено единствено, че относно автомобила е налице застраховка „Каско на МПС“ , без в същата да са посочени покритите застрахователни рискове, част от задължителното съдържание на застрахователния договор съгласно чл. 184,ал.3,т.3 КЗ/отм./, като не са представени по делото доказателства какви рискове покрива този вид застраховка, съответно при наличие на какви застрахователни събития и за какъв вид вреди за застрахователя се поражда задължение за заплащане на застрахователно обезщетение.

Възражение за липсата на доказателства за покритите рискове по договора за застраховка е направено своевременно от ответника с отговора на исковата молба, като изрично е наведен довод, че по делото не са приложени общите условия, приложими към този вид застраховка, въпреки което от страна на ищеца общите условия не са приложени.

Съгласно чл. 186 КЗ/отм./ Общите условия са неразделна част от договора за застраховка , като същите следва задължително да включват ясно и недвусмислено покритите рискове и изключенията от покритие. При липса на приложени по делото ОУ, относими към вида застраховка Каско на МПС, то не е установено от ищеца при условията на главно и пълно доказване, че вредите по застрахования автомобил в резултат на неравностите по пътното платно представляват покрит по договора риск, съответно не е установено настъпване на застрахователно събитие, за което се дължи изплащане на обезщетение по сключения договор за застраховка . По смисъла на § 1,т.3 ДР от КЗ/отм./ застрахователно събитие е настъпването на покрит риск по застраховка в периода на застрахователното събитие. Само при изплащане на обезщетение за покрит по договора за застраховка риск застрахователят може да се суброгира в правата на застрахования срещу

деликвента по реда на чл. 213,ал.1 КЗ /отм./ .

Предвид горното, въззивният съд намира, че ищецът не е доказал при пълно и главно доказване наличието на предпоставките за заплащане на застрахователното обезщетение на собственика на застрахованото МПС, което от своя страна има като последица недоказване на надлежната суброгация на ищцовото дружество в правата на застрахования срещу деликвента. Отсъствието на предпоставките за надлежна суброгация на ищеца в правата на удовлетворения собственик на застрахования автомобил чрез плащане на застрахователно обезщетение, обуславя извод за неоснователност на предявеният иск с правно основание чл. 213,ал.1 КЗ /отм./ само на това основание, поради което съдът не дължи произнасяне за наличие на предпоставките на чл. 49 във връзка с чл. 45 ЗЗД.

Неоснователността на главния иск води до неоснователност на акцесорния такъв за заплащане обезщетение за забава.

Изводите на въззивния съд не съвпадат с направените такива от първостепенния съд с обжалваното решение относно основателността на исковете, поради което и решението на ЛРС в тези части като неправилно следва да се отмени и вместо него се постанови ново , с което исковете се отхвърлят като неоснователни.

При този изход на спора обжалваното решение следва да се отмени и в частта, с която в тежест на ответника са възложени за плащане разноски на ищеца, като на основание чл. 78,ал. 3 ГПК ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника допълнително сумата 624 лева разноски при установени такива 800 лева платено адвокатско възнаграждение за процесуално представителство в първата инстанция. Минималният размер на адвокатското възнаграждение с оглед цената на исковете е 1163 лева, изчислено по реда на чл. 7,ал.2,т.2 и т. 3 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения за всеки от исковете, според редакцията, действаща към сключване на договора за правна защита и съдействие , поради което и възражението на ищеца за прекомерност е неоснователно.

С оглед изхода на въззивното производство при основателност на подадената от Община *въззивна жалба и неоснователност на жалбата на Л. И. АД, то на Община *се дължат изцяло направените въззивни разноски, установени в размер на 111.13 лева платена държавна такса и 1400 лева платено адвокатско възнаграждение по сключен на 26.01.2023г. договор за правна защита и съдействие. Размерът на адвокатското възнаграждение е оспорен от насрещната страна като прекомерен. Предвид така направеното възражение, на основание чл. 78,ал. 5 ГПК , преценявайки фактическата и правна сложност на спора, както и минималният размер адв.възнаграждение от 1194.74 лева / 755.84 лева по иск с цена 4558.35 лева и 438.90 по иск с цена 1389.02 лева / , съдът приема, че договореното и платено адв. възнаграждение от 1400 лева не се явява прекомерно.

Настоящото решение не подлежи на касационно обжалване съгласно чл. 280,ал.3,т.1 ГПК като поставено по главен иск с цена 8747 лева с основание търговска сделка, което определя спора като търговски. Заявената претенция за регрес по чл. 213,ал.1 КЗ/отм./ е с

основание изплащане обезщетение по застрахователен договор, абсолютна търговска сделка по смисъла на чл.1,т.1 ТЗ. В този смисъл определение № 70/16.03.2016г. по търг.дело № 2228/2015г. ВКС, II,т.о. , както и мотивите към ТР № 3/2019г. от 23.02.2022 г. на ОСГТК на ВКС по търг.дело № 3/2019г. .

Водим от гореизложените мотиви, Окръжният съд

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 278 от 26.09.2022г. на Районен съд Лом, постановено по гр.дело № 1306/2020 г. по описа му В ЧАСТИТЕ, с които е признато за установено по отношение на Община *съществуване на вземания на ЗК Л. И. АД и Община * е осъдена да заплати на ЗК Л. И. АД разноски за исковото и за заповедното производство, ВМЕСТО КОЕТО ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявените от ЗК „Л.и.“ АД, ЕИК *срещу Община *установителни искове за установяване съществуване на вземане в размер на 4 558.35 лева регресна претенция за изплатено застрахователно обезщетение за вреди по ликвидационна преписка № * по застраховка Каско на МПС от 09.11.2015г. на л.а. „*“, с рег.№ * и за установяване съществуване на вземане в размер на 1389.02 лева обезщетение за забава за времето от 25.09.2017г. до 25.09.2020г., за които вземания е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч.гр.д. № 686/2020г. по описа на ЛРС, КАТО НЕОСНОВАТЕЛНИ.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 278 от 26.09.2022г. на Районен съд Лом, постановено по гр.дело № 1306/2020 г. по описа му В ЧАСТИТЕ, с които са отхвърлени като неоснователни исковите претенции на ЗК Л. И. АД срещу Община * за установяване съществуване на вземания, предмет на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч.гр.д. № 686/2020г. по описа на ЛРС и в полза на Община * са присъдени разноски от 176 лева, КАТО ПРАВИЛНО.

ОСЪЖДА ЗК„Л. и.“ АД, ЕИК *, седалище и адрес на управление гр. *, бул. * № * да заплати на Община *с адрес гр. *, ул. *№ * допълнително сумата 624 лева разноски за първоинстанционното производство и сумата 1511.13 лева въззивни разноски.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____